

Maczó Péter

**Leleplezni annyit tesz,
mint elvarázsolni.**

SHIGEO FUKUDA

*Shigeo Fukuda a plakáttervezők és -kedvelők köreiben megke-
rülhetetlen. Sajátosan tiszta
esszenciális stílusa mindig fontos
üzenetet hordoz.*

» **Neked (itt és most P.P.) úgy
hiszem »közeli ismerős« is,
akitől mottóként idéztem.**

» Zöldfülűként róla az V. Varsói
Nemzetközi Plakátbiennálén
(1974) akkor hallottam, amikor
a világ minden tájáról összesze-
reglett tervezők, a Zahenta lép-
csőjén, a nevét hosszan, hango-
san kántálták: FU-KU-DA, FU-
KU-DA, FU-KU-DA, ...
Négy évvel később, amikor elő-
szőr, ugyanott a »NEUTRON«
plakátommal szerepeltem, ak-

kor már ismertem a »VICTORY
1945« munkáját, és mindent
tudtam róla, amit csak lehetett.
Kevés olyan plakátot őrzök
emlékezetemben, amely ennyire
tisztán, világosan, ennyire
redukált előadásban, ugyan-
akkor ennyire pontosan célba
talál(t). Fukuda illúzióteremtő,
irreális képalkotó világa össze-
téveszthetetlen. Varázsló, felta-
láló, a metaforák és paradoxo-
nok, az ironia és a humor felejt-
hetetlen mestere. A tokiói GGG
Galériában rendezett DOPP
kiállítást Ő nyitotta meg, azon
kevesek közé tartozhattunk,
akiket a műtermébe is meghí-
vott. Emléke előtt, 2009-ben
a »FU-KU-DA-DA« plakát para-
frázissal tisztelegtem.

Fotó: Phelia Barouh-Phine

» **A cím pedig – betűivel –
hangsúlyosan összekapcsol-
ja nevedet és a plakátokat.
Plakát vagy poszter? Nálam e
kettő némi eltérést takar,
mert a plakát (kereskedelmi,
politikai, kulturális stb.) kon-
krét, gyakran már egy meg-
rendelő által kijelölt témá-
ban agitál (ha agitál) – de
nem napjaink meztelen csir-
kecombos óriásaira, vagy a
gonoszul eltorzított arcokkal
és sunyi szlogenekkel deko-
rált alkalmi kampányokra
gondolok... míg a poszter
talán egyénibb, elitebb és
személyesebb is valahogyan.
Nem csoda, hogy mifelénk is
külön életet, megjelenési
felületeket hódít.**

Na, ez kicsit hosszú felvezető – de azért talán kérdés is?

】 A franciák az *affiche* (plakát, falragasz) és *commercial* (kommersz, kereskedelmi) szavakkal illetik, jelölik ki a műfaj tartalmi és formai határait. De nyelvünkben is érzékelhető a különbség a plakát és a poszter kifejezések között. Leegyszerűsítve, én az előbbit,

azt a fajtát művelem, ahol az emberi szellem áll a célkeresztben, míg utóbbi a pénztárcák tartalmára ácsingózik. Az egyik adni, a másik elvenni akar. Hozzáállás, szemléletmód kérdése, miként közelítünk egy-egy feladathoz. Nem sok kereskedelmi plakátot terveztem, de azok meglátásom szerint nem a poszterek táborát erősítik, mert autonóm plakátok,

melyek a grand art felségvizeire eveznek.

】 Amíg a világháború után csak tíz év telt el 1956-ig, – emlékszem akkor indultunk az iskolába, addig a rendszerváltás, 1989 óta már harminc... és egy új nemzedék született. Figyelmeddel – a kritikus és gyakran személyes attitűdöt felvállalva – mindig a lényeges és cseppet sem perifériális problémákra fókuszáltál...

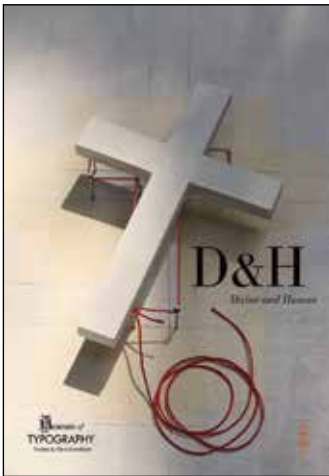

› Közvetlen második világháborús emlékeim nem lehettek, de 1956 novembere, az orosz megszállás, egyik első, kitörhetetlen, meghatározó emlékem. Gyerekkorom a Mecsek lábánál, falusi – élményekben, tapasztalatokban gazdag, kalandos – környezetben telt. Szüleim, tanáraink az analitikus, önálló gondolkodásra neveltek. Érdeklődő, kíváncsi, utánajárós természetemnek is köszönhetően az ingereket a kezdetektől saját szemszögből, többnyire ellenkező oldalról elemeztem. Alkotó értelmiségi számára kijelölt út a mindenkori kritikus hangvétel, az ellenzéki alapállás.

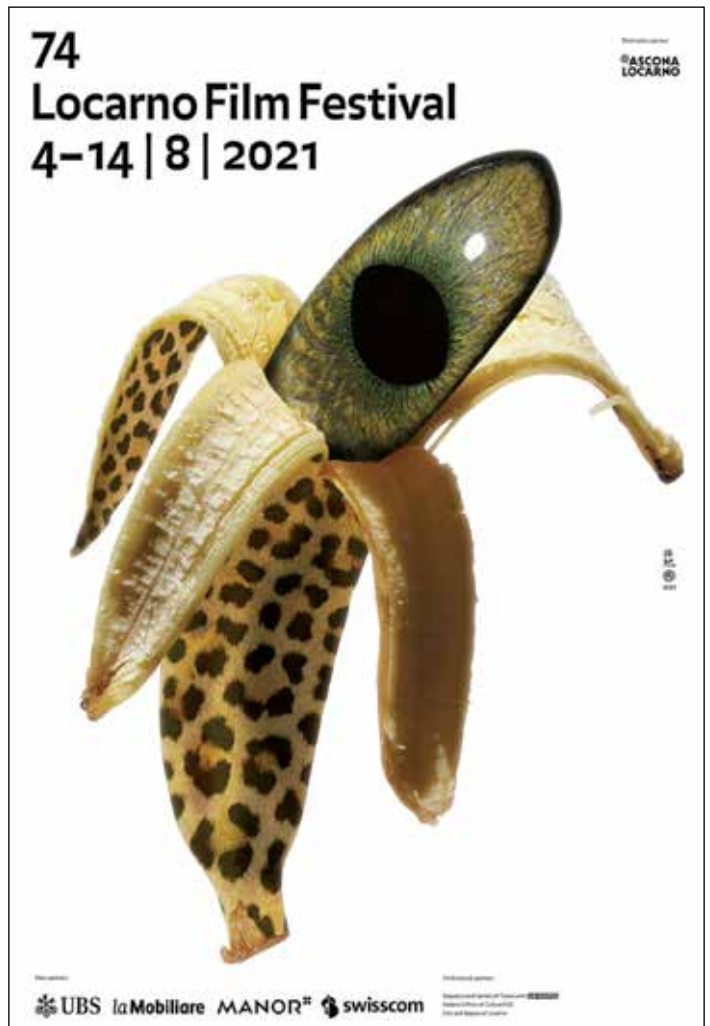
A plakáttervezés olyan feladat, ahol a tipikust, az általánost, a jellemzőt, azt ami a »levegőben van« kell nem tipikusan, de általános érvényűen, ugyanakkor egyéni, saját hangon megjeleníteni.

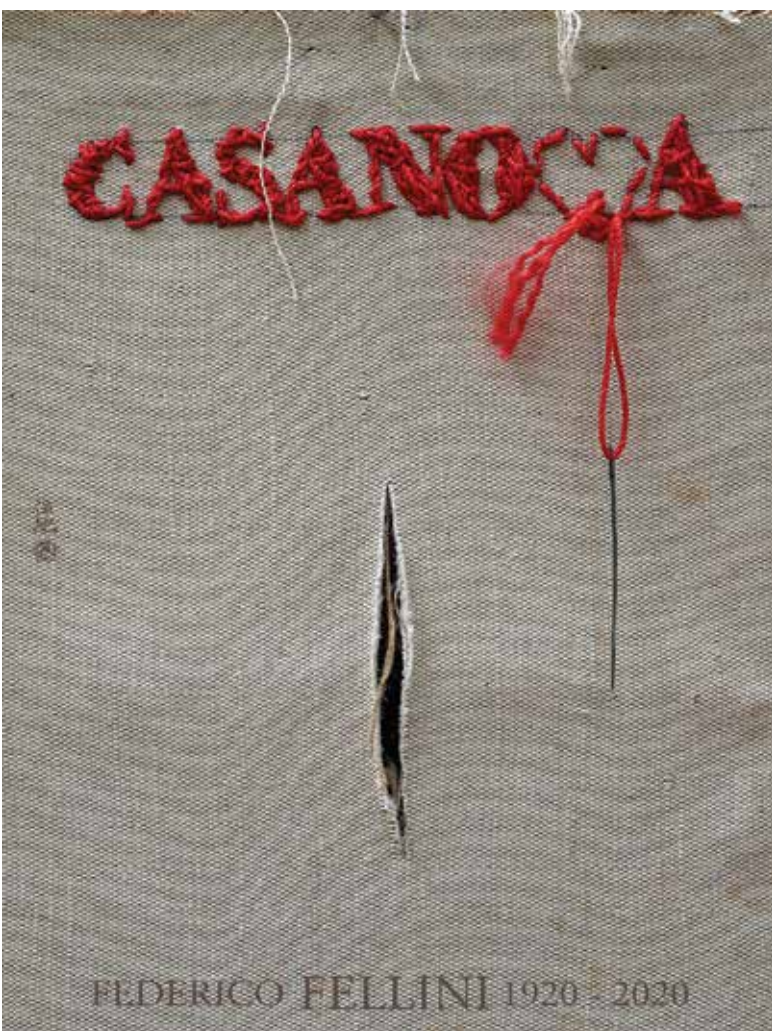

› Fontos ez? Hogy műveinket közszemlére tegyük, és vajon hogyan? Az ARC izgalmasan indult aktuális seregszemléje mintha leült volna, vagy apatikusak lettünk...

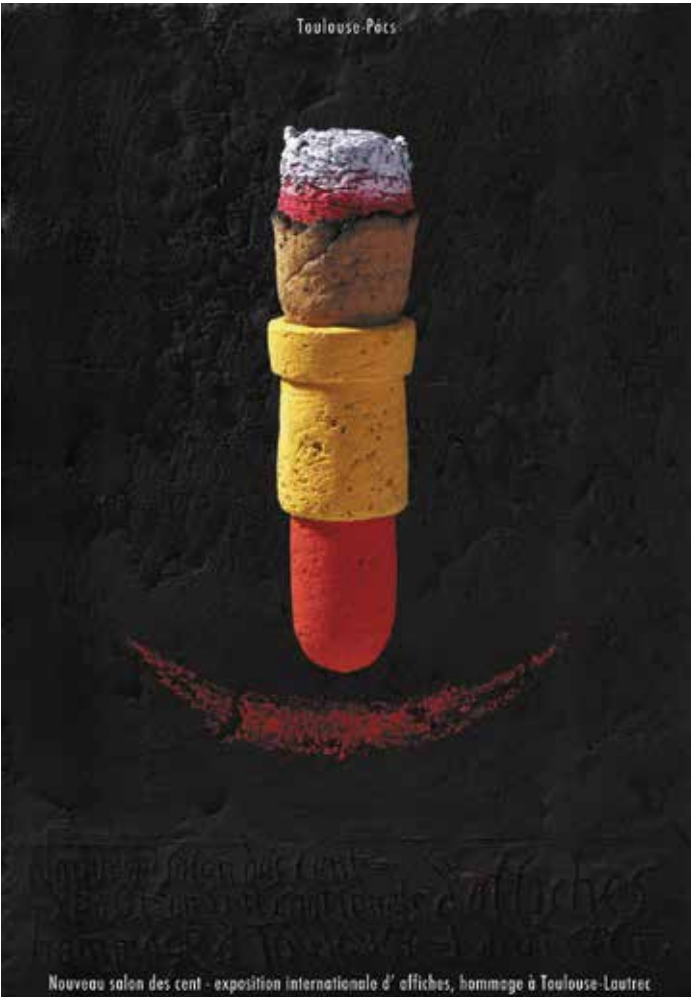
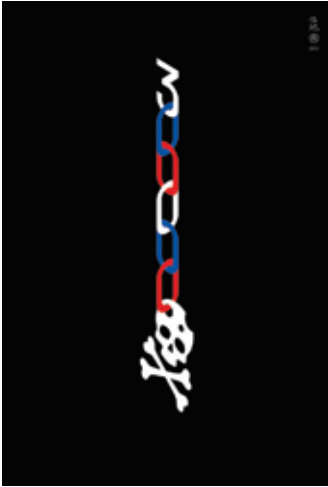
› A plakát világnyelv, amelyet ugyan kevesen beszélnek, de sokan értenek, egy olyan adekvát kommunikációs lehetőség, ahol verbális kérdés(ek)re vizuális választ adunk. A plakátok ott kezdődnek, ahol a szavak véget érnek. Az ARC kiállítások plakátjai felejthetők, többnyire verbális és nem vizuális üzenetekkel kampányolnak.

► **Posztereidet erős plasztika, rusztikus felületkezelés és markáns színek jellemezték, a témákhoz illő szókimondó képi világgal. Kétségtelen, a technika stílusváltást indukál – talán nálad is...**

► A 3D, az ötvösség területről érkeztem, ahol az anyagnak, a formának, faktúrának fontos szerepe és jelentése van. Mindez erősen determinálta képi világot, és egyben jó lehetőséget kínált a plakátrengetegből történő ki-

emelkedésre is. Ebben az építkezésben az alapos átgondolás, a szakaszos munka, a türelem, a tetemes idő megspórolhatatlan, ami komoly megszállottságot feltételez.

A manualitás továbbra is lényeges és izgalmas. Azonban már a kezdetektől úgy gondolom, ez a fajta színvonal világ a »díszlet« elemével, nem bármilyen mondanivalóhoz megfelelő. Ezért párhuzamosan egyszerű, redukált, határozott és éles üzeneteket is tervezek, amelyek gyors és pontos megjeleníthetőségéhez a technika napról napra egyre több segítséget, lehetőséget kínál.

▶ **A grafikai biennálék szervezői csapatában érezhető egy váltás, és túlnyomóan fiatal, hallgatói (gyakran tanulmányi) munkák jelennek meg a falakon. Az egyéni kiállítások a művészek bemutatkozásai, saját oevre, gyakran tematikus saját vállalkások, mintha a személyes üzenet fontosabb volna, mint világunk súlyos problémái...**

▶ Több mint harminc éve már azért nem küldök semmit a Békéscsabai Biennáléra, mert egyesek – anno – minden értelembe (szervezés, program, zsűrizés, díjazás) kisajátították az eseményt. Nem tudom, mostanra mi változott. Azt tudom, a jó plakát megszületéséhez alapos ismeretek, kiértelmezett gondolatok, morális alapok szükségeltetnek. Személyes vagy közéleti? Nem feltétlenül oltják ki egymást. Sőt! Közéleti kérdésekre csak a személyes, hiteles válasz lehet meglepő, frappáns.

